

*Od propela do Kapelice
Srca Isusova*

*100. obljetnica Kapelice Srca Isusova
Sitari, Markuševci, lipnja 2007.*

Kapelica Srca Isusova
Sitari, Markuševec

O davnine poznat pod imenom sv. Šimun, danas naselje Markuševac, nalazi se pod Zagrebačkom gorom, Medvednicom. Sve do 16. stoljeća poznat je samo pod imenom sv. Šimun. U 16. stoljeću dolazi, prema predaji na taj teritorij velikaš Markusczy, koji novači na području župe sv. Šimun, svoje sluge i kmetove za gospodarske i ratne svrhe.

Prema tome, njegovi radnici i vojnici bili su Markusczevi, i na taj način pomalo se izmijenio naziv mjesta iz sv. Šimun u Markuševac.

Činjenica je da se od najstarijih vremena na ovom terenu, od Šestina do Čučerja, spominje kao župa samo sv. Šimun. Zato možemo reći da je župa sv. Šimuna i Jude Tadeja, jedna od starijih u zagrebačkoj nadbiskupiji.

Župna crkva sv. Šimuna i Jude u Markuševcu

Od propela do Kapelice Srca Isusova

**Glasnik Srca Isusova od
rujna 1908 piše:**

I. Sveti Šimun kraj Zagreba

Krasna li je okolica zagrebačka, onamo prema zapadu i sjeveru, gdje hrvatsko Zagorje zadnje svoje ogranke spušta u savsku ravnicu. Ne vidiš tu ni komadića gologa stijenja – sve je zeleno, sve bujno i pitomo. Ubavi brežuljci, hladoviti gajevi, plodna polja, prisojni vinogradi, cvjetne livade, žuborni potočići, veseli pjev ptica pjevica: sve ti se razigrava srce i opaja dušu mili-

nom. Pravi ljetni raj! Čitava okolica jedan veliki perivoj, golemi «Maksimir»!

Nedjelja je. Oštavi prašinu i šparinu grada Zagreba, da malko udišeš čisti zrak u krasnoj prirodi Božjoj. Pođi dugom Vlaškom ulicom kraj Maksimira, dok ne dođeš do svetošimunske ceste. Tu zakreni lijevo kraj šuma i livada lijepom dolinicom, pa evo ti iza dva debela sata hoda, gdje te sa obronaka brežuljaka pozdravlja visoki zvonik župne crkve svetog Šimuna i Jude.

To je matica župe svetog Šimuna ili Markuševca, koja s podružnicama broji oko 3500 duša. Pred crkvom prošire se mala ravnica, odasvud opkoljena zelenim, šumovitim brežuljcima. Tu žubori gorski potočić, tu

Markuševčki brežuljci

se križaju putovi, a među zelenilom bijele se tu i tamo raštrkane prijazne kućice marljivih i blagoćudnih ljudi.

Malo koraka pred župnom crkvom eto ti u hladu dviju krošnjatih lipa starinske zavjetne crkvice «Majke

Božje Andelske». O njoj ćeš jedanput, ako Bog da, čitati u «Kalendaru Srca Isusova i Marijina».

No zakreni malo sa mnom lijevo, kojih deset časova puta, do jednoga raskršća usred šumice. Tu stoji kuća Stjepana Sitarra, revnoga povjerenika našega Glasnika. Nisam u Hrvatskoj nigdje vidio tako ukusne seljačke kuće. To ti je prava seoska idila.

A što stoji malo koraka pred ovom kućom, upravo na samom raskršću Kakva je to milovidna kapelica?

To je kapelica Srca Isusova. Baš radi nje sam te dragi čitatelju, amo i doveo. Sjedimo amo u hladulemoga oraha, pa ću ti sve redom pripovijedati.

II. Hoće im se propelo

U selu Svetog Šimuna ili Markuševcu ima mnogo čitatelja Glasnika Srca Isusova i Kalendara Srca Isusova i Marijina, jer im je povjerenik vrlo revan.

Istina, redovitih pretplatnika ima samo kojih pedeset. Ali povjerenik uzme si iz tiskare svaki mjesec još čitav snopić Glasnika, pa ih komad po komad rašprodaje po 4 filira.

Tako je na priliku jedne godine rašpaćao 478 brojeva Glasnika, osim onih što idu pretplatnike.

Ono što mu preostaje, vraća tiskari, ta blizu je Zagreb, i često ga poslovi vode u grad. Osim toga rašpaćao je velik broj «Kalendar

Srca Isusova i Marijina».

Svake nedjelje i blagdana znadu se seljaci sakupiti u ovoj kući našega povjerenika ili pod ovim orahom, te razgovaraju ili čitaju.

Kuća Stjepana Sitara

III. Mjesto propela – spomenik Srca Isusova

Kad jednoga lijepoga proljetnoga dana godine 1906. opet se sastali seljaci. Među njima bio i Vid Đuran. On je davno o nečem snivao; sad mu srce nije više dalo, da to krije.

«Znate što, dragi ljudi – progovori on – čujte, što je moja misao i želja. Svaka i čašt svetome križu! No mi imamo, hvala Bogu, puno propela podignutih po svim našim raskršćima. Što ne bismo mi, dragi seljaci, podignuli ovdje mjesto propela kakav spomenik Srca Isusova?»

Svi s veseljem primiše taj prijedlog; svi uskliknuše: «Blagoslovljen budi Presveto Srce Isusovo!»

Povjerenik Glasnika opet primi svu brigu na se. Vješt graditeljskom, tesarском, a i rezbarskom poslu, objavi

narodu: «Ja ću besplatno izraditi i sav materijal privešti; samo nastojte sakupiti milodara za materijal!»

Ta ponuda bude s oduševljenjem primljena od naroda. Vid Đuran prvi položi za taj spomenik velikodušan dar: deset kruna, a i drugi seljaci su davali, i brzo se sabere do šezdeset kruna. Pa i velečasni g. župnik Blaž Kovačić od srca im odobri namjeru, te odmah pokloni lijep dar, a na knjižicu za popisivanje milodara napisao svoje ime i udari župni pečat. S tom knjižicom u ruci sakupili su lijepu svoticu po selu, a i kod štovatelja Srca Isusova u Zagrebu.

No ipak nije bilo nade, da bi se moglo sagraditi Bog zna kakav veleban spomenik, već su samo mislili podići kakav stup s križem na vrhu, a u udubini malen kip Srca Isusova.

Jednoga dana uputi se povjerenik sa svojim vjernim pomagačem Vidom Đuranom u skladište devocijona

Kip Srca Isusova

Antuna Scholza u Zagrebu, da naruče kip Srca Isusova. Kad tamo, eto baš onakva kipa, kakova su si željeli. Iz kamene je mase, jedan metar visok.

Dragi Isus lijepo, milo gleda na nas, kao da nas k sebi grli i kaže prštom svoje Presveto Srce, koje nas toliko ljubi. Odmah se pogode za taj kip i

dva Anđela za 56 kruna i radosno ovo svoje blago otpreme kući.

Kada druge nedjelje narodu pokazаше taj mili kip, da šte vidjeli veselja i radošti! Odsada još većina prigriše tu zamisao, još revnije prinesošе svoje dare. Koji je gdje kakovu ciglu imao, taj ju veselo nosi; tako je na priliku domaći učitelj Andrija Širola darovao svih što cigli, što ih je imao; a iz ciglane Uhlira kod Maksimira dobili su 250 cigli na dar.

Suze radosnice pokvasišе lice povjereniku. Reče sam u sebi: «Hvala ti, Isuse! Ovaj čovjek koji sigurno ne će ni vidjeti tvojega spomenika, pomogao nam je tako lijepim darom!» Jedan domaći župljanin darovao tri voza kamena za temelj, drugi jedna kola finoga savskoga pijeska, opet jedan vreću cementa i tako dalje.

IV. Bit će kapelica

Eto, sad sakupiše prilično materijala, dapače i više no treba za stup. Predloži dakle povjerenik narodu, da sagrade malu kapelicu. Ta sigurno će pobožne djevojke nakriti kip Srca Isusova cvijećem i vijencima, pa će to u kapelici barem biti zaklonjeno od kiše i nevremena.

Tko veseliji nego li štovatelji Srca Isusova ! Bit će dakle kapelica ! Sad se napokon povjerenik lati posla. Radio je koja dva mjeseca dana. Dne 8. srpnja 1906. sve je bilo gotovo. Povjerenik je sam načinio osnovu u čisto narodnom slogu i sve je, do zadnje žlice morta, sam zazidao svojom rukom. Onda je kapelicu još i lijepo pobojavao u narodnim motivima. Strop je u kapelici modar kao nebo, pun zlatnih zvjezdica. I oltar je njegovo djelo: lijepa rebrašta radnja u narodnom slogu. A jedan domaći bravar na

slavu Srca Isusova besplatno je krasnom umjetnom bravarijom ogradio dva prozorčića i vrata. Okolo kapelice bi nasaden vrtić i ograđen ukusnim plotom. Osim onoga materijala, koji je bio poklonjen, i rada, koji se je činio besplatno, bilo je troška u gotovom novcu oko tisuću kruna.

Eto, sve je gotovo i čeka samo na blagoslov. I već bi javljeno na sve strane, pa i u samim novinama, da će blagoslov biti 8. srpnja. Kad eto iznenada zapreke ! Dobar narod na sve je mislio, samo je na jedno zaboravio, na ono, što bi imalo biti prvo: zaboravio moliti dopuštenje duhovne oblasti ! A ova im naknadno dade dopuštenje, ali uz uvjet, da polože svotu od 50 kruna kao jamčevinu za uzdržavanje i popravak kapelice. A to je veoma mudro, jer ništa nije tužnije, nego vidjeti zanemarene, napola razrušene vjerske spomenike.

Treba li dakle kasnije ova kapelica

Srca Isusova popravka, eto odmah gotovih novaca: 50 kruna s kamata-ma.

To je sve lijepo, ali tko da opiše žalost štovatelja Srca Isusova ! Nisu još namiri niti svih troškova za kapelicu, a tu još treba položiti 50 kruna !

Blagoslov bude dakle odgođen, a međutim su opet sabirali novčić po novčić.

V. Blagoslov kapelice

Napokon – minulo je već preko godinu dana – svi su dugovi za kapelicu bili namireni, a suviše i jamčevina od 50 kruna sakupljena u položena u ruke duhovne oblasti. U nedjelju, dne 22. rujna 1907., bit će blagoslov kapelice.

Kako je staro, mlado željno izgledalo taj dan!

Blagoslov kapelice

Revni seljaci, žene i djevojčice već četiri dana prije počeli kititi i uređivati kapelicu i popravljati putove, kuda će procesija dolaziti. U subotu na večer zagruvali mužari i nadaleko raznosili glas, kakav se dan približava. U 8 sati navečer sakupilo se pred kapelicom ogroman broj seljačkoga svijeta.

Kapelica bude krasno rasvijetljena, te veselo zaori iz mnogobrojnih mladih

i starih grla: «Pjevajmo, braćo kršćani ...» i «Svet, svet, svet ...». Nakon pjesme poboravište čitav sat u molitvi.

Jedva se je pobožni narod odijelio od svoje mile kapelice, da pođe na počinak. A taj nije bio ni dug. Već ranom zorom dne 22. rujna sve trgne od sna gromki glas mužara, naviještajući svoj okolici, kakav je sretan dan osvanuo.

Odmah, još u tmimi, sve se diglo na noge, te kitilo kuće narodnim trobojnicama. Iza obavljene službe Božje krenula je u 9 sati uz gruvanje mužara procesija iz župne crkve k novoj kapelici Srca Isusova. Silan broj naroda nagrnulo sa okolnih župa, pa iz Zagreba, te se priključili procesiji.

Iz srdačnoga prigodnog slova o Srcu

Isusovu blagoslovi domaći župnik kapelicu, u pratnji gošpode župnika iz Remeta i Čučerja, dok je urednik Glasnika ovjekovječio taj dirljiv prizor fotografijom.

Blagoslov kapelice

Evo, dragi čitatelji, to vam je povijest ove mile kapelice Srca Isusova. Završimo riječima domaćega g. učitelja: «Nema čovjeka, koji bi mimo te kapelice prolazio, a da se ne bi poklonio Srcu Isusovu, te bi mu se i suza na oku opazila od ljubavi prema Srcu Božan-

skomu i od ufanja, da će ga ono uzeti pod svoju zaštitu.

Već mnogi štovatelji Presvetoga Srca nađoše u toj kapelici utjehe, a Bože daj i preslatko Srce Isusovo, bila ta mila kapelica i nadalje na korišt dušama našim i djece naše!» Sto godina je prošlo, a kapelica je još tu.

Svećenici u prvih 100 godina kapelice bili su: Vlč. Blaž Kovačić, Vlč. Mirko Ročić, Vlč. Josip Ormož, Vlč. Krešimir Ivšić (za čijeg su se župnikovanja i počele slaviti svete mise kod kapelice) i današnji svećenik Vlč. Zlatko Golubić.

Za urednošć kapelice brine se Barica Šitar sa suseljanima. Godine 2006. u dogovoru sa gošp. župnikom počela kompletna obnova kapelice darovima dobrih ljudi, hvala im na daru. Od krova do poda sve novo jer se staro dodrlo. Kip Srca Isusova obnovljen je prošle godine i opet je lijep kao

pred što godina. Kapelica ima zvonik, sagrađen 1980. godine, sa zvonom na štruju koji je darovala gošpoda Vera Ivšić koje svaki dan milozvučno poziva na molitvu. Svake godine na nedjelju iza blagdana Srca Isusova proštenje je kod kapelice u 11 sati. Svijet rado dolazi moliti i vidjeti jedni druge. Nadamo se da će tako biti još puno, puno godina.

Hvala onima koji su kapelicu sagradili i sve ove godine je održavali. Hvala svim donatorima koji su, što u novcu, što u materijalu, što svojim radom nesebično doprinjeli temeljitoj obnovi kapelice.

Posebna zahvala gošpodinu Antunu Špiljaku koji je omogućio tisak ove brošure.

Dragi Bog sve vidi! I molba budućim pokoljenjima da kapelicu održavaju i sačuvaju. *Isuse blaga i ponizna srca, učini srce moje po srcu svome.*

Kapeljica naša

Kapeljica naša mala
alji nam ti si pri srcu draga
st o ljet tu med nami živiš
i u srcu nami radost budiš.

Dune slava i slava naj bu našemi dedami
teri su te navi sviet st vuriš
da bi su u tebe Bogu milijši
i sa svetušćum božum zanavek kriepitji.

Vida Duran veljiki stovatelj Srca Isusova
na jenem seljckem skupu ime ti je dal,
ime Srca Isusova za tere je najviše znal.
Natu rieč su meštani radusni i veselji bitji
i odna su se Srcu Isusovem milijši.

Ti i denes tu na križanju pri Sitaru jesi
i zanavek tu znami budeš ost ala
svemu puku prek Srca Isusova
grehe naše budeš nam uprašćala.

Zanavek mi pak k tebe bume ujditi
dragumu Bogu i srcu Isusovem
bume se milijši i tvoje ljepote
vične bume se dicitji.

Tvoj Jantar Svetuga Srca Isusovuga
s najljepšem cvjetem bume kinditji,
dobre te bume čuvatji i još ljepši izgled bume ti datji
da te i naši najmlajši zanavek puštuvati buju znalji.

Vladimir Ciglanečki st.

Impressum

Tisak omogućio:
Antun Špiljak

Tekst, slike i produkcija:
Nenad Sitar

Urednik:
Kristijan Lukačin
Nosco - www.nosco.hr

Dizajn i prijelom:
Marko Michael Gerbin

Online izdanje:
www.markusevec.info

Godina izdanja: 2007,
1. izdanje

Naklada: 500

*Hvala onima koji su kapelicu sagradili i sve ove godine
je održavali. Hvala svim donatorima koji su,
što u novcu, što u materijalu, što svojim radom
nesebično doprinjeli temeljitoj obnovi kapelice.*

*Posebna zahvala gospodinu Antunu Špiljaku
koji je omogućio tisak ove brošure.*

